

Ποίηση και πρόζα

ΤΑ ΔΥΟ ΠΑΡΑΚΑΤΩ μικρά δοκίμια-σημειώσεις τα ονομάζει ο συγγραφέας τους – ανήκουν στο βιβλίο του Νάσου Βαγενά *Η Εσθήτα της Θεάς* (1988), όπου περιέχονται μικρά κείμενα διατυπωμένα με τρόπο αφοριστικό, τα οποία μπορούν να λειτουργήσουν ως ερεθίσματα για έναν προβληματισμό γύρω από τα βασικά θέματα της ποίησης και της κριτικής.

ΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΗ

Στην ποίηση δεν είναι η πρόθεση που μετρά αλλά το αποτέλεσμα στο οποίο οδηγεί η προσπάθεια ικανοποίησής της. Στο τέλος της προσπάθειας αυτής ελάχιστα απομένουν από την ίδια την πρόθεση, γιατί η πρόθεση λειτουργεί μέσα στον χώρο του συνειδητού, ενώ η ποίηση παράγεται από άγνωστα υλικά του ασυνειδήτου. Η πρόθεση δεν είναι παρά ένα κίνητρο και στην ποίηση όλα τα κίνητρα έχουν την ίδια αξία. Το απροσδόκητο είναι το αποτέλεσμα της ποίησης. Όμως είναι ένα απροσδόκητο προσδοκώμενο, γιατί δεν είναι τυχαίο: τα άγνωστα υλικά από τα οποία συντίθεται, είναι τελικά αναγνωρίσιμα, γιατί ανήκουν στον εαυτό μας.

ΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΖΑ

Όσοι διαπιστώνουν ότι η εποχή μας είναι εποχή σύγκλισης των ειδών και ότι η ποίηση βρίσκεται σήμερα πολύ κοντά στην πρόζα, συγχέουν την επιφάνεια με το βάθος. Γιατί η ποίηση δεν είναι θέμα μορφής, είναι θέμα έντασης. Και μολοντί η ένταση με την οποία η κάθε εποχή αισθάνεται την ποίηση είναι διαφορετική, τα όρια ανάμεσα στην ποίηση και την πεζογραφία παραμένουν αμετάθετα. Η σύγκλιση που παρατηρείται σήμερα δεν είναι σύγκλιση ειδών αλλά σύγκλιση μορφών. Η ποίηση υπερβαίνει τα όρια των μορφών, όπως άλλωστε και η πεζογραφία.

Η συγχώνευση δύο μορφών δεν συνεπάγεται την κατάλυση των ορίων των ειδών, απλώς τα καθιστά λιγότερο ευδιάκριτα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Να αναδιατυπώσετε και να σχολιάσετε τις απόψεις του συγγραφέα

- α) για τη σχέση ανάμεσα στην πρόθεση του ποιητή και το ποιητικό αποτέλεσμα και
- β) για τις διαφορές ανάμεσα στην ποίηση και την πρόζα. Ειδικά για το δεύτερο ζήτημα προτού απαντήσετε να διαβάσετε τα πεζόμορφα ποιήματα *Η άνοιξη* του Ε.Χ. Γονατά, *Δεν είναι ο περσινός καιρός Ι, ΙΙ* του Τάκη Καρβέλη και *Επίσκεψη* του Σπ. Τσακνιά που περιέχονται στο βιβλίο σας.

Νάσος Βαγενάς



Γεννήθηκε το 1945 στη Δράμα, σπούδασε Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και μετεκπαιδεύτηκε στην Ιταλία και Αγγλία. Είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Έργα του: α) Ποίηση: *Πεδίον Άρεως* (1974), *Βιογραφία* (1978), *Τα γόνата της Ρωξάνης* (1981), *Βάρβαρες Ωδές* (1992) κ.ά. β) Πεζά, δοκίμια: *Η συντεχνία* (1976), *Ο ποιητής και ο χορευτής* (1979), *Ο λαβύρινθος της σιωπής* (1982), *Η Εσθήτα της Θεάς* (1988), *Η ειρωνική γλώσσα* (1994) κ.ά. Έχει τιμηθεί με το Κρατικό Βραβείο Κριτικής το 1995.